Voorstel aan de raad

Nummer: 110

Portefeuille:	Economische zaken, Lelystad Next Level ,wonen en stadshart
Programma:	0 Bestuur en ondersteuning
Taakveld:	0.1 Bestuur

Onderwerp:
Uitvoeringsprogramma 2021-2022 Lelystad Next Level

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van het Uitvoeringsprogramma 2021-2022 Lelystad Next Level
2. De focus vanuit de gemeente Lelystad binnen het programma LNL te leggen op de doorontwikkeling van de gebiedsprogramma's:
    i. Kustontwikkeling
    ii. Bestaande Stad
    iii. Lelystad-Zuid
3. Binnen het programma Kustontwikkeling de volgende resultaten voor 2022 na te streven:
    i. In 2021 en 2022 hebben we de woningbouw aan de Kust versneld in Bataviahaven en Houtribhoogte.
    ii. In 2021 en 2022 hebben we het Nationaal Park Nieuw Land meer beleefbaar gemaakt en meer gepromoot.
    iii. In 2021 - op basis van de lopende verkenning - een propositie voor te bereiden voor een aanvraag richting het Programma Aanpak Grote Wateren en eventuele andere (nationale) financieringsmogelijkheden, met een te verwachten besluit in 2022.
4. Binnen het programma Bestaande stad de volgende resultaten voor 2022 na te streven:
    i. In 2022 is het Programma Lelystad Oost met de pijlers: opgroeien, werken, samenleven/wonen operationeel.
    ii. In 2022 heeft het stadscentrum een impuls gehad en is het theaterkwartier operationeel.
    iii. In 2021 weten we wat de bijdrage is vanuit het Rijk voor Lelystad Oost (via Volkshuisvestingsfonds en Programma Leefbaarheid en Veiligheid) en in 2022 weten we wat de rijksbijdrage is aan het Stationsgebied en Lelycenter als 1 van de 9 sleutelgebieden binnen de MRA.
5. Binnen het programma Lelystad Zuid de volgende resultaten voor 2022 na te streven:
    i. In 2021 en 2022 is de uitwerking afgerond op basis waarvan een nieuwe fase van Warande in ontwikkeling wordt genomen.
    ii. in 2022 hebben we de visie Hoofdstad van de Nieuwe Natuur en de koppeling met het Nationaal Park Nieuwland vertaald in een herijkt Ontwikkelingsplan voor geheel Warande.
    iii. In 2022 is er een afspraak met de provincie en het Rijksvastgoedbedrijf over een op te richten Lelystad Fonds die deels gevoed wordt door grondopbrengsten van het Rijk in Warande.
6. Een bedrag van € 4.820.500 te beklemmen binnen de Reserve Ontwikkeling Stad – in aanvulling op de reeds beklemde € 500.000 – ter uitvoering van het totale programma LNL. Vanuit deze totale beklemming in 2021 € 1.207.500 en in 2022 € 2.113.000 vrij te geven om in te zetten voor Lelystad Next Level.

Urgentie Raad

De ambitie van de Raad is: *Lelystad, hoofdstad van de nieuwe natuur, is in 2040 een zelfstandige, sociaal veerkrachtige, duurzame, aantrekkelijke en economisch sterke stad met 100.000 inwoners.* Om van droom naar daad te gaan is er vanuit Lelystad Next Level een Uitvoeringsprogramma 2021-2022 opgesteld om te kunnen starten met de uitvoering.

Om van start te kunnen gaan is het cruciaal dat door de raad ook geld vrijgemaakt wordt zodat aan de slag gegaan kan worden met de uitvoering. Wat dat betreft is de urgentie hoog.

Samenvatting

Lelystad Next Level is ontstaan vanuit de ICL-evaluatie: het ruimtelijk ontwerp van de gemeente is gemaakt voor (veel) meer inwoners dan er tot nu toe zijn gekomen en daarmee zijn de kosten van de stad per inwoner feitelijk te hoog. Daarvoor krijgt de gemeente een compensatie, de ICL-bijdrage. Deze financiële onbalans willen Rijk, provincie en gemeente terugbrengen met het programma LNL. Die samenwerking is niet vrijblijvend, maar vorm gegeven in een samenwerkingsovereenkomst. De drie partijen streven daarmee gezamenlijk naar: *Lelystad, hoofdstad van de nieuwe natuur, is in 2040 een zelfstandige, sociaal veerkrachtige, duurzame, aantrekkelijke en economisch sterke stad met 100.000 inwoners.*

De gezamenlijke ambitie vanuit Lelystad Next Level, zoals ook opgenomen in het Programmaplan, is om 15.000 woningen te realiseren en naar 100.000 inwoners te groeien. Gezien het enorme woningtekort en het amendement vanuit de raad willen we verder kijken dan die 15.000 woningen en zal de gemeente Lelystad zich hard maken om in LNL 2.0 de gezamenlijke ambitie uit te spreken om in totaal 40.000 extra woningen te bouwen.

Er ligt nu een Uitvoeringsprogramma voor 2021 en 2022 als een eerste basis om van start te gaan. Hierin wordt de focus gelegd op 3 gebieden:

1. De Kustontwikkeling.
2. De Bestaande Stad.
3. Lelystad Zuid.

Voorgaande besluitvorming

11 juni 2019	Strategische agenda Lelystad Next Level, de drie strategische hoofdlijnen vastgesteld in raad
14 januari 2020	Koersdocument vastgesteld in raad
22 september 2020	Programmaplan Lelystad Next Level ter informatie in raad

Inleiding

Lelystad Next Level is ontstaan vanuit de ICL-evaluatie: het ruimtelijk ontwerp van de gemeente is gemaakt voor (veel) meer inwoners dan er tot nu toe zijn gekomen en daarmee zijn de kosten van de stad per inwoner feitelijk te hoog. Daarvoor krijgt de gemeente een compensatie, de ICL-bijdrage. Deze financiële onbalans willen Rijk, provincie en gemeente terugbrengen met het programma LNL. Die samenwerking is niet vrijblijvend, maar vorm gegeven in een samenwerkingsovereenkomst. De drie partijen streven daarmee gezamenlijk naar: *Lelystad, hoofdstad van de nieuwe natuur, is in 2040 een zelfstandige, sociaal veerkrachtige, duurzame, aantrekkelijke en economisch sterke stad met 100.000 inwoners.*

De gezamenlijke ambitie vanuit Lelystad Next Level, zoals ook opgenomen in het Programmaplan, is om 15.000 woningen te realiseren en naar 100.000 inwoners te groeien. Gezien het enorme woningtekort en het amendement vanuit de raad willen we verder kijken dan die 15.000 woningen en zal de gemeente Lelystad zich hard maken om in LNL 2.0 de gezamenlijke ambitie uit te spreken om in totaal 40.000 extra woningen te bouwen.

Er ligt nu een Uitvoeringsprogramma voor 2021 en 2022 als een eerste basis om van start te gaan. Hierin wordt de focus gelegd op 3 gebieden:

1. De Kustontwikkeling

Gamechanger: Kustontwikkeling, Lelystad wordt daarmee aantrekkelijker en weet fors meer inwoners en bezoekers te trekken.
Benodigde impuls via Programma Aanpak Grote Wateren geschatte hoogte voor de Kustontwikkeling circa € 90 miljoen.

2. De Bestaande Stad

Gamechanger: Lelystad slaagt er hiermee in om Lelystad Oost en haar inwoners naar een hoger plan te trekken en de uitgaven voor het sociaal domein en het fysiek domein fors te verminderen.
Benodigde impuls via Volkshuisvestingsfonds in combinatie met Programma Leefbaarheid en Veiligheid eerste claim circa € 135 miljoen en Woningbouwimpuls (3e tranche).

3. Lelystad Zuid

Gamechanger: Lelystad slaagt er in om de gewenste woningbouwversnelling te realiseren en Warande tot een grote uitleglocatie in het groen van Lelystad te maken, waarmee Lelystad de stap maakt richting 100.000 inwoners en de ICL-bijdrage afgebouwd kan worden. Daarnaast zorgt een ingericht Fonds Lelystad voor nieuwe dekkingsmogelijkheden voor (onrendabele) inspanningen in de (bestaande) stad.
Benodigde impuls via een afsprakenkader met het Rijk over de ondersteuning bij de ontwikkeling van Warande, inclusief afspraken over het wegnemen van beperkingen (Kiekendieffoerageergebied en Stikstof) en benodigde randvoorwaarden (o.a. Station Lelystad Zuid). Daarnaast inzet op het inrichten van een Lelystad Fonds waar, naast bijdragen van Lelystad en de provincie Flevoland, de Rijksopbrengsten van de grondverkoop in Warande als dekking naar terugvloeien. Dit naar voorbeeld van het Fonds Verstedelijking Almere (met omvang van circa €40 mln. in 2020), waar o.a. de Rijksopbrengsten van Oosterwold als gedeeltelijke dekking worden ingebracht..

Wanneer deze drie gebieden de kwaliteit toegevoegd krijgen zoals beschreven in het UVP 2021-2022, kan Lelystad ook daadwerkelijk zonder de ICL-bijdrage. Enerzijds omdat we dan meer inwoners hebben en dus meer inkomsten, anderzijds omdat we de kosten in het sociaal domein en het fysiek domein daarmee terugbrengen. De inspanningen van het Uitvoeringsprogramma 2021-2022 zijn erop gericht om deze ‘impulsgelden’ ook daadwerkelijk binnen te halen én om beweging en energie te creëren binnen Lelystad. Het moment is nu, met de diverse regelingen die het Rijk biedt, om deze stappen te zetten. Lelystad kan daarbij niet achterblijven en moet ook zelf investeren. Daarom het raadsvoorstel om € 4 miljoen vrij te maken.

Het Uitvoeringsprogramma dat nu vanuit LNL is opgeleverd is tot stand gekomen met de experts van buiten en is het resultaat van de overleggen tussen rijk, provincie en gemeente. Het is aan de gemeenteraad welke middelen zij in 2021 en 2022 vrij wil maken voor Lelystad Next Level en meer specifiek voor welke inspanningen binnen het programma. Uitgangspunt zou daarbij moeten zijn dat de inspanningen:

1. Bijdragen aan de afname van afhankelijkheid van de ICL gelden.
2. Bijdragen aan de groeidoelstelling van de stad (ook als middel om ICL af te bouwen)

Daarnaast hanteren we als meetlat voor de inspanningen dat zij:

3. In lijn zijn met de inhoudelijke Lelystadse agenda.
4. Bijdragen aan een integraal programma (dat zich niet alleen op fysieke of sociale maatregelen richt).
5. Ook resultaten voor de korte termijn opleveren, zodat de energie in het programma blijft.
6. Dat er een integrale set van inspanningen per opgave overeind blijft.

Om de totale set aan geformuleerde inspanningen te kunnen realiseren zijn er vele miljoenen nodig voor 2021 en 2022. Voor deze jaren kunnen wij nog niet rekenen op forse financiële impulsen van het Rijk en de Provincie. Dit vraagt om een focus aan te brengen vanuit de gemeente Lelystad. Daarom hebben we vanuit het Uitvoeringsprogramma 2021-2022 op basis van bovengenoemde uitgangspunten een weging gemaakt. In het financieel overzicht zijn de zaken opgenomen die we voorstellen om wel te doen.

Doel

De ambities vanuit Lelystad Next Level omzetten in acties voor de komende periode.

Argumenten

1. Kennis te nemen van het Uitvoeringsprogramma 2021-2022 Lelystad Next Level.
Dit Uitvoeringsprogramma bevat de eerste acties om de ambities om te zetten in acties voor 2021 en 2022 en is daarmee een richtinggevend werkdocument. Deze zijn door de programmaorganisatie LNL met input van de partners opgesteld. Het is nu aan de gemeente Lelystad om binnen dit Uitvoeringsprogramma vanuit het belang van de gemeente Lelystad te gaan prioriteren, het ontbreekt immers aan de middelen om alle acties uit het Uitvoeringsprogramma LNL nu te implementeren.

2. De focus vanuit de gemeente Lelystad binnen het programma LNL te leggen op de doorontwikkeling van de gebiedsprogramma's.
De gekozen insteek vanuit de drie gebieden is wat de gemeente betreft een juiste insteek. De gebiedsprogramma's zijn integraal en gaan over meer dan één opgave. Door te kiezen voor grotere gebiedsprogramma's wordt het interessanter voor andere partijen (zoals Rijk en Provincie) om in te stappen, omdat zij daar een direct belang hebben. Er is binnen elk van de drie gebiedsprogramma's concreet zicht op grote investeringen. Dit laatste maakt dat het voor de gemeente Lelystad interessant is om nu aan te jagen en te investeren, om daarmee andere partners te verleiden om daarin ook te participeren.

3. Binnen het programma Kustontwikkeling de volgende resultaten voor 2022 na te streven:
- **i. In 2021 en 2022 hebben we de woningbouw aan de Kust versneld in Bataviahaven en Houtribhoogte.**
- **ii. In 2021 en 2022 hebben we het Nationaal Park Nieuw Land meer beleefbaar gemaakt en meer gepromoot.**
- **iii. In 2021 - op basis van de lopende verkenning - een propositie voor te bereiden voor een aanvraag richting het Programma Aanpak Grote Wateren en eventuele andere (nationale) financieringsmogelijkheden, met een te verwachten besluit in 2022.**

Onze belangrijkste troef en het onderscheidend vermogen van Lelystad is de Kust. De woningbouw willen we hier versnellen, het Nationaal Park Nieuw Land willen we verrijken, maar ook de Flevokust willen we als economische motor gaan benutten. Om dit te bereiken stellen we voor de geraamde kosten voor de opgave Natuur integraal in dit programma op te nemen. Daarnaast stellen we aanvullend voor vanuit de opgave voorzieningen sporten en de natuur een impuls te geven. Ook willen we vanuit de opgave Onderwijs geld vrijmaken voor het centrum voor leven lang ontwikkelen: logistiek om hiermee de Flevokust te verbinden aan onderwijs en ontwikkeling. Door nu zelf te investeren in de Kustontwikkeling zetten we ook stappen in onze propositie voor het Programma Aanpak Grote Wateren.

4 Binnen het programma Bestaande stad de volgende resultaten voor 2022 na te streven:
- **i. In 2022 is het Programma Lelystad Oost met de pijlers: opgroeien, werken, samenleven/wonen operationeel.**
- **ii. In 2022 heeft het stadscentrum een impuls gehad en is het theaterkwartier operationeel.**
- **iii. In 2021 weten we wat de bijdrage is vanuit het Rijk voor Lelystad Oost (via Volkshuisvestingsfonds en Programma Leefbaarheid en Veiligheid) en in 2022 weten we wat de rijksbijdrage is aan het Stationsgebied en Lelycenter als 1 van de 9 sleutelgebieden binnen de MRA.**

Om aantrekkelijk te zijn/worden hebben we een opgave in de bestaande stad. Om dit te bereiken zetten we in op het Integrale Gebiedsprogramma Lelystad Oost. Daarnaast stellen we voor om vanuit de opgave Onderwijs geld vrij te maken voor het 5e dag concept en onderwijsvernieuwing die een impuls geeft aan het primair onderwijs. Ook stellen we voor om vanuit de opgave Economie onder andere in te zetten op de kantoorlocaties bij het station. Door nu te investeren in de bestaande stad brengen we de cofinanciering al in en zetten we een forse stap in het verkrijgen van de impulsgelden vanuit het Volkshuisvestingsfonds en het Programma Leefbaarheid en Veiligheid.

5. Binnen het programma Lelystad Zuid de volgende resultaten voor 2022 na te streven:
- **i. In 2021 en 2022 is de uitwerking afgerond op basis waarvan een nieuwe fase van Warande in ontwikkeling wordt genomen.**
- **ii. in 2022 hebben we de visie Hoofdstad van de Nieuwe Natuur en de koppeling met het Nationaal Park Nieuwland vertaald in een herijkt Ontwikkelingsplan voor geheel Warande.**

iii. **In 2022 is er een afspraak met de provincie en het Rijksvastgoedbedrijf over een op te richten Lelystad Fonds die deels gevoed wordt door grondopbrengsten van het Rijk in Warande.**

Lelystad heeft volop ruimte en de druk op de woningmarkt is enorm, dit vraagt om een woningbouwversnelling. Om dit te bereiken stellen we voor om het gevraagde geld voor de opgave wonen vrij te maken. Hiermee zetten we ook een stap in de ontwikkeling van het Lelystad Fonds.

6. Een bedrag van € 4.820.500 te beklemmen binnen de Reserve Ontwikkeling Stad – in aanvulling op de reeds beklemde € 500.000 – ter uitvoering van het totale programma LNL. Vanuit deze totale beklemming in 2021 € 1.207.500 en in 2022 € 2.113.000 vrij te geven om in te zetten voor Lelystad Next Level.

De raad heeft reeds een bedrag ter grootte van €500.000 voor uitvoering van Lelystad Next Level beklemd binnen de Reserve Ontwikkeling Stad. Voorgesteld wordt om deze totale beklemming uit te breiden met € 4.820.500, voor een totale beklemming ter grootte van € 5.320.500. Om uitvoering te kunnen geven aan de activiteiten in 2021 en 2022 wordt nu voorgesteld om vanuit deze totale beklemming €1.207.500 vrij te geven in 2021 en €2.113.000 vrij te geven in 2022. Door bovenstaande middelen vrij te maken geeft de gemeente Lelystad een forse impuls aan Lelystad Next Level. Hiermee laten we onze partners zien dat we naast ambitie ook financieel willen bijdragen.

Deze ruimte zal overigens naar verwachting beschikbaar zijn binnen de Reserve Ontwikkeling Stad, aangezien er sprake is van een positief jaarrekeningresultaat over 2020; zowel binnen de reguliere exploitatie alsook binnen de winstneming vanuit de grondexploitaties. Bij de bestemming van dit resultaat zal worden voorgesteld deze middelen toe te voegen aan de Reserve Ontwikkeling Stad – één en ander uiteraard conform de vastgestelde uitgangspunten die beschreven staan in de nota reserves en voorzieningen 2019.

Kanttekeningen

Het Uitvoeringsprogramma LNL en de beoogde groei van de stad brengt een toekomstig capaciteitsvraagstuk voor de gemeente Lelystad met zich mee. De inzet van voldoende capaciteit is randvoorwaardelijk voor het realiseren van de ambities. Bij de kadernota 2022 – 2025 zal hier nader op ingegaan worden.

Het programma Lelystad Next Level is een programma van drie overheden. Daar waar er vanuit de gemeente Lelystad op verzoek van college of raad bijsturing plaatsvindt, zal dit uiteraard in overleg en afstemming met de provincie en het rijk moeten gebeuren.

Financiën

Programma	Kosten 2021	Kosten 2022
Kustontwikkeling		
Opgave Natuur	€ 50.000	€ 640.000
Kustprogramma en Markerwadden Fase 2		
Agenda Biodiversiteit		
Natuurnetwerken		
Groen-blauwe uitwerking verstedelijkingskader		
Opgave Onderwijs	€ 55.000	€ 48.000
Centrum leven lang ontwikkelen: Logistiek		
Opgave Economie		€ 35.000
Challenge Van natte kavels naar achterland		
Opgave voorzieningen	€ 220.000	€ 220.000
Buitensportactiviteiten		
Activiteitenbudget NP NL		

Totaal Kustontwikkeling	*€ 325.000*	*€ 943.000*
Bestaande stad		
Opgave stedelijke vernieuwing (€ 3 ton 2021 via bestaande middelen)		
Opgave onderwijs	€ 185.000	€ 70.000
5e dag concept bij primair onderwijs		
Onderwijsvernieuwing		
Onderwijsvernieuwing bij nieuwe onderwijshuisvesting PO		
Opgave Economie	€ 80.000	€ 250.000
Toekomstvaste kantoorlocaties bij het station		
Versterken interne economie centrum gebied		
Versterken lokaal inkopen van de gemeente		
Totaal Bestaande stad	*€ 265.000*	*€ 320.000*
Lelystad Zuid		
Opgave wonen	€ 272.500	€ 175.000
Opgave Onderwijs	€ 45.000	€ 55.000
Centrum leven lang ontwikkelen: Bouw		
Totaal Lelystad Zuid	*€ 317.500*	*€ 230.000*
Overall LNL		
Marketingbudget LNL		€ 200.000
Startnotitie Programma van Eisen Openbare Ruimte		€ 20.000
Programmakosten	€ 300.000	€ 400.000
Totaal Overall LNL	*€ 300.000*	*€ 620.000*
Totaal voorgesteld	**€ 1.207.500**	**€ 2.113.000**

De inspanningen vanuit de opgave bereikbaarheid zijn nog niet meegenomen. Er moet immers focus worden aangebracht en onze overweging is dat de inspanningen op korte termijn nog niet direct zichtbaar resultaat op gaan leveren voor de stad en ook wat verder in de tijd kunnen worden opgepakt.

De financiering voor het Kustprogramma bedraagt zowel in 2022, 2023 als in 2024 € 500.000,-. Ook het project Oostvaardersoevers vraagt voor 2025 nog een bijdrage van € 500.000. In totaal komt dit voor 2023-2025 op een bedrag neer van € 2 miljoen. Dit betekent dat de totale reservering uitkomt op € 1.207.500 + € 2.113.000 + € 2.000.000 = **€ 5.320.500.**

Vervolg

De kracht van Lelystad Next Level is dat we samen met het Rijk en de Provincie aan de lat staan voor LNL. We maken in dit Uitvoeringsprogramma een stap waar we nog gerichter inzetten op elkaars kwaliteiten. Hierbij zal de gemeente Lelystad met lokale partners zich meer richten op de uitvoering. De kracht de Provincie zit in de lobby en het bovenlokale (hierbij denken we bijvoorbeeld aan de inzet binnen de MRA Oostflank en voor het Manifest met de 100.000 woningen in Flevoland). De kracht van het Rijk zit in het creëren van regelruimte, meedenken vanuit voorbeelden elders en natuurlijk ook het kunnen geven van een krachtige impuls aan gebieden. LNL wordt daarmee een samenwerkings- en afstemmingsoverleg tussen de verschillende overheden.

Bijlagen

- Oplegger gemeente Lelystad bij Uitvoeringsprogramma LNL 2021-2022

- Uitvoeringsprogramma LNL 2021-2022 inclusief Investeringsprogramma LNL 2021-2022

Lelystad, 30 maart 2021

Het college van de gemeente Lelystad,

de secretaris, de burgemeester,

A. Schepers mr. H.M. Meijdam